

03.10.18

Høring af forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., lov om sygedagpenge og barselsloven (opholdskrav for ret til arbejdsløshedsdagpenge m.v.)

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering har den 4. juli 2018 sendt ovennævnte lovforslag i høring med frist for bemærkninger den 13. august 2018.

Dansk Flygtningehjælp skal beklage, at vi ligesom en række andre organisationer ikke har modtaget ovenstående lovforslag i høring. Vi sender derfor vores bemærkninger her efterfølgende.

Dansk Flygtningehjælps bemærkninger er opdelt i generelle bemærkninger og specifikke bemærkninger.

Generelle bemærkninger

Lovforslaget udmønter den del af "Aftale om lavere skat på arbejdsindkomst og større fradrag for pensionsindbetalinger", som omhandler et opholdskrav for retten til dagpenge, som regeringen og Dansk Folkeparti indgik d. 6. februar 2018.

Lovforslaget vil supplere de allerede eksisterende betingelser for retten til dagpenge med et yderligere krav, så medlemmer af en A-kasse skal have lovligt ophold i Danmark, et EU/EØS-land eller Schweiz i sammenlagt 7 år ud af de seneste 8 år for at få ret til arbejdsløshedsdagpenge. Hvis opholdskravet ikke er opfyldt, kan den ledige få integrationsydelse, hvis betingelserne herfor er opfyldt.

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2019 med en gradvis indfasning frem til år 2021, og lovforslaget vil være fuldt indfaset i år 2023.

Det fremgår af lovbemærkningerne, at optjeningsprincipper på ydelsesområdet skal sende et signal om, at forudsætningen for adgang til de fulde ydelser er, at man har en fast tilknytning til det danske samfund og har bidraget hertil gennem en længere årrække.

Dansk Flygtningehjælp vurderer derfor, at lovforslaget i særlig grad vil få betydning for ny-ankomne flygtninge mulighed for tryghed og økonomisk dækning i forbindelse med eventuel arbejdsløshed.

Dansk Flygtningehjælp er enig i målsætningen om, at flere skal arbejde, men vi mener ikke, at en forringelse af adgangen til arbejdsløshedsdagpenge og de deraf følgende forringelser af de økonomiske vilkår for flygtninge vil have en positiv effekt.

Specifikke bemærkninger

De eksisterende regler vedrørende retten til arbejdsløshedsdagpenge indebærer bl.a. kravet om mindst 1 års medlemskab af en A-kasse, et indkomstkraftkrav på 228.348 kr. (2018-niveau) og et beskæftigelseskrav på 1924 timers arbejde ved genoptjening af retten til dagpenge.

Dansk Flygtningehjælp mener ikke, at der brug for en skærpelse af reglerne for retten til arbejdsløshedsdagpenge eller en øget såkaldt gevinst ved at overgå fra offentlig forsørgelse til beskæftigelse.

Dansk Flygtningehjælp mener, at en bedre beskæftigelsessituation for flygtninge og familiesammenførte kræver en særlig indsats fra alle parter og kan ikke alene opnås gennem regulering af de lediges levevilkår. Det skal være et samspil mellem de ledige, arbejdsgivere, fagforeninger, a-kasser, offentlige myndigheder, jobcentre, uddannelsesinstitutioner og frivillige i lokalsamfundet, der til sammen kan skabe en forstærket indsats for at opnå de ønskede effekter.

Ifølge lovbemærkningerne vil lovforslaget medføre en beskæftigelseseffekt, mindre udgifter til dagpenge og aktivering af dagpengemodtagere og samtidig delvist merudgifter til integrationsydelse og aktivering af integrationsydelsesmodtagere. Det skønnes, at det vil medføre en reduktion af antallet af dagpengemodtagere på ca. 1.475 helårspersoner og en stigning i antallet af integrationsydelsesmodtagere på ca. 675 helårspersoner, når loven er fuldt indfaset.

Dansk Flygtningehjælp mener, at en eventuel stigende beskæftigelseseffekt og reduktion af udgiften til dagpenge og indsatsen for dagpengemodtagere må holdes op mod de omkostninger, der er ved, at flere personer og familier skal leve på en nedsat integrationsydelse i lang tid, hvis det ikke lykkedes at finde et nyt job hurtigt. Dansk Flygtningehjælp finder ikke, at den begrænsede beskæftigelseseffekt kan legitimere de sociale og økonomiske konsekvenser, den lave integrationsydelse vil have for de personer og familier, der ikke lykkedes med at komme i beskæftigelse i en kortere eller længere periode.

Forringelse af adgang til andre ydelser

Dansk Flygtningehjælp skal samtidig gøre opmærksom på, at optjeningsprincippet for ret til de fulde børneydelser mv., der kræver bopæl eller beskæftigelse i Danmark i 6 år ud af de seneste 10 år samt nedsættelse af integrationsydelse med 3 pct. og omlægning af dansk tillægget til en tidsbegrænset danskbonus samlet set forværrer de ramte familiers økonomiske situation yderligere. Det vil vanskeliggøre kommunernes mulighed for at finde passende boliger til nyankomne flygtninge, der modtager den lave integrationsydelse.

Dansk Flygtningehjælp er betænkelig ved de sociale konsekvenser af lovforslaget og vurderer, at forslaget vil øge uligheden, idet flygtninge vil få dårligere økonomisk tryghed, mens de søger nyt job. Det er ikke vores opfattelse, at ringere livsvilkår vil være medvirkende til at skabe grundlag for en positiv integration på arbejdsmarkedet eller i samfundet generelt.

Undtagelse

Dansk Flygtningehjælp finder det positivt, at bl.a. personer, der har gennemført en integrationsgrunduddannelse (IGU), undtages fra opholdskravet og fortsat vil kunne få dagpenge på dimittendsats efter at have afsluttet uddannelsen. Dansk Flygtningehjælp vil opfordre til, at denne undtagelse udvides til at gælde for alle dimittender, der afslutter en uddannelse.

Indmeldelse i A-kasse

Dansk Flygtningehjælp er tilhænger af, at flygtninge og familiesammenførte har interesse i at blive forsikret ligesom andre borgere i Danmark. Vi mener, at dette lovforslag har konsekvenser i forhold til nyankomne udlændinge herunder flygtnings indmeldelse i en A-kasse, idet vilkårene for at være forsikret mod evt. arbejdsløshed forringes. Et medlemskab af en A-kasse er en forsikringsordning og hvis vilkårene for denne forsikring ændres i denne grad, så vurderer vi, at det vil afholde de fleste for at melde sig ind i en A-kasse. Lovforslaget vil i praksis være en udelukkelse fra denne forsikringsordning, da formentlig ingen vil melde sig ind i en forsikringsordning, der først gælder om 7 år. Dermed bidrager lovforslaget til at udhule den danske model og på sigt kan få betydning for stabiliteten på arbejdsmarkedet, hvor A-kasser spiller en central rolle. Flygtninge, familiesammenførte og udlændinge har ligesom andre ledige brug for tryghed og en passende økonomisk dækning ved kortere eller længere ledighedsperioder.

Muligheden for sygedagpenge og barseldagpenge

I lovbemærkningerne fremgår det, at opholdskravet vil have betydning i sager vedrørende sygedagpenge efter sygedagpengeloven og dagpenge efter barselsloven af hænger af, at personen opfylder betingelserne for ret til arbejdsløshedsdagpenge. Dansk Flygtningehjælp finder det problematisk, at syge og kvinder på barsel stilles økonomisk ringere på grund af det foreslåede opholdskrav.

Gensidig forsørgerpligt

Dansk Flygtningehjælp vil også gerne fremhæve, at den gensidige forsørgerpligt for ægtepar ifølge lov om aktiv socialpolitik i praksis vil medføre, at flere ledige med under 7 års bopæl indenfor de 8 seneste år reelt ikke vil kunne få en offentlig ydelse i forbindelse med ledighed, hvis lovforslaget gennemføres. Det skyldes, at kommunen ser på ægtefælles indtægt og økonomi ved beregning af bl.a. integrationsydelse. Dagpengemodtagere har derimod ikke gensidig forsørgerpligt, hvilket er endnu et eksempel på lovforslagets konsekvenser.

Ferie

Ifølge reglerne er personer, der modtager integrationsydelse, i praksis afskåret fra retten til at afholde ferie i op til 7 år, idet de ikke kan afholde ferie med ydelsen i modsætning til modtagere af kontanthjælp og uddannelseshjælp. Denne følgevirkning beskrives ikke i lovforslaget, men det må antages, at det ligeledes vil ramme de medlemmer af en a-kasse, der ikke opfylder opholdskravet og derfor udelukkende kan modtage integrationsydelse. Dansk Flygtningehjælp savner fortsat en begrundelse for, hvorfor der er denne forskelsbehandling af personer, der modtager henholdsvis integrationsydelse, kontanthjælp eller uddannelseshjælp.

Selvforsørgelseskrav

Lovforslaget vil ligeledes have betydning i sager om ansøgning om permanent opholdstilladelse og dansk indfødsret, hvor der ifølge udlændinge- og indfødsretslovgivningen stilles krav om selvforsørgelse. I disse sager har offentlige ydelser herunder integrationsydelse modtaget efter lov om aktiv socialpolitik eller integrationsloven betydning for opfyldelse af kravet om selvforsørgelse. Vi mener også man bør være opmærksom på, om det kan have konsekvenser for en familiesammenført person, der bliver ledig inden for den periode, hvor den pågældende ikke har optjent retten til dagpenge efter de forslåede regler. Andre offentlige ydelser herunder arbejdsløshedsdagpenge, der udbetales efter andre love, har ikke konsekvenser i disse sammenhænge. Dansk Flygtningehjælp vil gerne gøre opmærksom på disse konsekvenser for bestemte grupper i samfundet, der ikke er belyst i lovbemærkningerne til lovforslaget.

Afsluttende bemærkninger

Dansk Flygtningehjælp er generelt kritisk overfor indførelse af endnu et opholdskrav for adgang til offentlige ydelser, hvilket vi mener bidrager til at skabe yderligere ulighed og fattigdom blandt borgere. Dansk Flygtningehjælp mener, at flygtninge skal have lige rettigheder og muligheder i det danske samfund. Dansk Flygtningehjælp mener desuden, at lovforslaget har en række andre uhensigtsmæssige konsekvenser og vil derfor opfordre til, at lovforslaget forkastes.

Med venlig hilsen

Christian Friis Bach

Generalsekretær
Dansk Flygtningehjælp
E-mail: christian.friis.bach@drc.ngo
Direkte tlf. +45 3373 5130